

Sygn. akt V KK 90/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kuras

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna,
w sprawie **F. D.**

skazanego za czyny z art. 178b k.k., art. 178a § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 sierpnia 2020 r.

kasacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wniesionej na
niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 12 lutego 2018 r., sygn. akt II K (...)

**uchyła zaskarżony wyrok w części niezawierającej
rozstrzygnięcia o środkach karnych wymienionych w art. 42 § 1a
k.k. i art. 43a § 2 k.k., nadto zawarte w pkt IV rozstrzygnięcie o
środku karnym orzeczonym na podstawie art. 42 § 2 k.k. i w tym
zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w J..**

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył F. D. o to, że:

1. w dniu 31 sierpnia 2017 r. w J. na ul. D., kierując po drodze publicznej pojazdem mechanicznym marki Skoda Fabia o nr rej. (...), pomimo wydania przez osobę uprawnioną do kontroli ruchu drogowego poruszającą się pojazdem przy użyciu sygnałów dźwiękowych i świetlnych polecenia zatrzymania pojazdu mechanicznego, nie zatrzymał niezwłocznie pojazdu i kontynuował jazdę, tj. o czyn z art. 178b k.k.;
2. w dniu 31 sierpnia 2017 r. w J. na ul. D., znajdując się pod wpływem substancji psychotropowej w postaci metamfetaminy w stężeniu 209 ng/ml oraz amfetaminy w stężeniu 41,5 ng/ml oraz środka odurzającego w postaci kwasu karboksy THC w stężeniu 25,9 ng/ml, kierował samochodem marki Skoda Fabia o nr rej. (...) (z materiałów sprawy wynika, że w rzeczywistości był to samochód marki Skoda Felicia), tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Do aktu oskarżenia prokurator dołączył w trybie art. 335 § 2 k.p.k. wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, zawierającego uzgodnione z oskarżonym rozstrzygnięcia:

- za czyn z art. 178b k.k. wymierzenie, przy zastosowaniu art. 37a k.k., kary grzywny w wysokości 30 stawek po 20 zł każda i środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku;
- za czyn z art. 178a § 1 k.k. wymierzenie kary grzywny w wysokości 30 stawek po 20 zł każda i środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat oraz świadczenia pieniężnego w kwocie 5000 zł;
- orzeczenie kary łącznej grzywny w wymiarze 40 stawek po 20 zł każda, łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat.

Nadto postulował zwolnienie oskarżonego od zapłaty kosztów postępowania, w tym niewymierzanie mu opłaty sądowej, chociaż w uzgodnieniu była mowa o zasądzeniu „kosztów i opłaty sądowej” (k. 25 akt sprawy).

Sąd Rejonowy w J. , procedując w trybie postulowanym przez prokuratora, na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2018 r. wydał wyrok, sygn. akt II K (...), którym:

- uznał F. D. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za każdy z nich wymierzył mu karę 30 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda, w przypadku czynu z art. 178b k.k. stosując art. 37a k.k.;
- na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone kary grzywny połączył i wymierzył F. D. (według pisowni użytej w wyroku – „D. ”) karę łączną 40 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności w sprawie w dniu 31 sierpnia 2017 r. oraz przyjmując, że jest on równoważny 2 stawkom grzywny;
- na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat (pkt IV wyroku);
- na podstawie art. 43 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do niezwłocznego zwrócenia dokumentu prawa jazdy do właściwego wydziału komunikacji;
- zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym opłaty.

Apelację od powyższego wyroku na niekorzyść oskarżonego, wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, złożył prokurator. Wniosek ten nie został uwzględniony i wyrok uprawomocnił się w dniu 22 marca 2018 r.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w J. wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny.

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w części niezawierającej rozstrzygnięcia o obligatoryjnych środkach karnych: z art. 42 § 1a pkt 1 k.k., w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, z art. 43a § 2 k.k., w postaci świadczenia pieniężnego oraz w zakresie orzeczonego na podstawie art. 42 § 2 k.k. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, na niekorzyść skazanego F. D.

Zarzucił: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 6 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 i § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego F. D., który zawierał, uzgodnione uprzednio z oskarżonym, środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych za czyn z art. 178b k.k. i świadczenia pieniężnego za czyn z art.

178a § 1 k.k. oraz łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i wydaniu na posiedzeniu bez przeprowadzania rozprawy wyroku skazującego, z pominięciem tych rozstrzygnięć, co stanowiło oczywiste naruszenie warunków porozumienia między prokuratorem, a oskarżonym i doprowadziło do rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie orzeczenie na podstawie tego przepisu obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych za przypisany oskarżonemu czyn z art. 178b k.k., a w konsekwencji do braku rozstrzygnięcia o orzeczeniu łącznego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, oraz art. 43a § 2 k.k., polegającego na nie orzeczeniu wobec oskarżonego obligatoryjnego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej za przypisany oskarżonemu czyn z art. 178a § 1 k.k., a nadto orzeczenie, wbrew warunkom porozumienia prokuratora z oskarżonym, na podstawie art. 42 § 2 k.k., środka karnego w wymiarze 4 lat, tj. przekraczającym o 1 rok uzgodnienia między stronami”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w J. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna. Na wstępie należy jednak zauważyć, że treść podniesionego przez Skarżącego zarzutu zniekształca uzgodnienie poczynione przez oskarżonego i prokuratora oraz wniosek oskarżyciela publicznego. Jak to wyżej podano, jest w nich mowa o orzeczeniu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych za oba przestępstwa, a nie tylko to z art. 178b k.k., nadto o tym, że zakaz ten odnosi się tylko do jednej strefy ruchu, mianowicie ruchu lądowego (k. 25 akt sprawy). Trafnie natomiast wskazano w uzasadnieniu kasacji, że uwzględniając na podstawie art. 343 § 6 k.p.k. wniosek prokuratora o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za dany występki, sąd jest związany treścią takiego wniosku. Wydanie wyroku odbiegającego treścią od wniosku pierwotnie dołączonego do aktu oskarżenia jest jednak możliwe w trybie art. 343 k.p.k., o ile z inicjatywy sądu prokurator dokona we

wniosku, przy aprobachie oskarżonego, odpowiedniej zmiany (art. 343 § 3 k.p.k.). Tymczasem rozpoznając sprawę F. D. Sąd Rejonowy w J. wydał wyrok, którego treść odbiega od wniosku złożonego przez prokuratora, chociaż ten nie był przez oskarżyciela publicznego modyfikowany. Zmiana wniosku w taki sposób, by treść wyroku była z nim zgodna, nie byłaby zresztą bez naruszenia prawa możliwa.

Tylko w zakresie kar jednostkowych grzywnien wymierzonych za poszczególne przypisane oskarżonemu przestępstwa oraz kary łącznej grzywny orzeczenie Sądu jest zgodne z warunkami tego porozumienia i wnioskiem prokuratora (wcześniej nadmieniono, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych jest zgodne z wnioskiem prokuratorem, jednak w tym zakresie wniosek odbiegał od zawartego przez strony porozumienia). Nie zawiera natomiast innych postulowanych we wniosku rozstrzygnięć, a to: orzeczenia za poszczególne przestępstwa środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym (uzgodnienie to i wniosek prokuratora nie były prawidłowe w przypadku przestępstwa określonego w art. 178b k.k., bowiem w świetle art. 42 § 1a pkt 1 k.k. w takim wypadku zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeka się bez ograniczenia go do określonej strefy ruchu), orzeczenia o świadczeniu pieniężnym na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w związku ze skazaniem za czyn z art. 178a § 1 k.k., obligatoryjnego w świetle art. 43a § 2 k.k., jak też orzeczenia o łącznym zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym. Skoro zaskarżonym wyrokiem nie orzeczono przynajmniej dwóch jednostkowych środków karnych, za takie orzeczenie nie może być uznane rozstrzygnięcie zawarte w pkt IV wyroku, wymierzające oskarżonemu, bez powiązania z konkretnym przestępstwem, środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat. Z uwagi na podstawę prawną orzeczenia o tym środku karnym – art. 42 § 2 k.k. – wypada przyjąć, że chodzi o środek wymierzony w związku ze skazaniem F. D. za czyn z art. 178a § 1 k.k. Jeżeli tak, to Sąd *meriti* powinien mieć na uwadze, że prokurator wniósł o wymierzenie za ten czyn m.in. uzgodnionego z oskarżonym środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat.

Wobec stwierdzenia powyższych uchybień, stanowiących rażące naruszenie wymienionych w zarzucie kasacji przepisów prawa procesowego oraz materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia oraz z uwagi na wniesienie skargi przed upływem terminu, o którym mowa w art. 524 § 3 k.p.k., należało uchylić zaskarżony wyrok w części niezawierającej rozstrzygnięcia o środkach karnych wymienionych w art. 42 § 1a k.k. i art. 43a § 2 k.k., nadto zawarte w pkt IV rozstrzygnięcie o środku karnym orzeczonym na podstawie art. 42 § 2 k.k. i w tym zakresie sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w J., który będzie badał, by wydane orzeczenie było zgodne z prawem. Powinien też mieć na uwadze, by zaistniałe w toku poprzedniego wyrokowania niezawinione przez skazanego uchybienia nie spowodowały ujemnych dla niego skutków, w szczególności by stosownie do art. 538 § 1 k.p.k. nie pozostał bez zaliczenia na poczet orzeczonego prawidłowo środka karnego okres, w którym F. D. był pozbawiony możliwości prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, o ile środek karny w tej postaci był efektywnie wykonywany (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2019 r., IV KK 735/18).